ZÁŘÍ – LISTOPAD 2019

ZPRÁVA O ČINNOSTI ŠKOLY

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA
HORKA NAD MORAVOU

Obsah

Kalendárium 4
1. PEDAGOGICKÉ VEDENÍ 6
1.1. SDÍLENÍ ŠKOL A PEDAGOGICKÉ SEMINÁŘE 6
Letní škola 6
Školení první pomoci 8
Didaktická konference v Liberci 9
Primární prevence 9
Semináře centra kolegiální podpory 9
Semináře s Romanem Musilem 10
Krajská konference EVVO 12
Návštěva ze ZŠ Jedlí 12
Festival pedagogické inspirace Kunratice 13
1.2. PROJEKT POMÁHÁME ŠKOLÁM K ÚSPĚCHU 14
Pisatelství a formativní hodnocení 14
Sdílení vedení škol 14
Párová výuka 15
1.3. PRACOVNÍ SKUPINY MAS 17
Návštěva pedagogů z Moravskotřebovska a Jevíčska 17
1.4. DEN PRO ROZVOJ ŠKOLY 19
1.5. ROZVOJ ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI 21
Semináře čtenářské gramotnosti 21
2. KULTURA ŠKOLY 22
2.1. SPOLUPRACUJEME S RODIČI 22
Schůzka rodičů předškoláků 22
Akce s rodiči 1. M 22
Akce s rodiči 2. M 23
Setkání s rodiči 2. A 23
Akce s rodiči 3. A 23
Akce s rodiči V. M 24
Kavárna profesní orientace 24
2.2. SPORTUJEME A TRÁVÍME VOLNÝ ČAS S RADOSTÍ 25
Školská futsalová liga 25
Činnost týmu Pohyb do škol 25
Okresní přebor škol v šachu – dvakrát druzí 26

2.3. PODPORUJEME DOBRÉ VZTAHY 27
Podzimní výjezd 7. ročníku 27
Výlet 2. M na farmu 27
Škola v přírodě aneb Podzim na vsi s babičkou Irmou 27
Teambuilding v 8. ročnících 28
2.4. ZÍSKÁVÁME ŽIVOTNÍ DOVEDNOSTI 29
Projektový den Pošli to dál 29
Workshop v truhlářské dílně 29
Projekt StreetLaw 29
2.5. POZNÁVÁME SVÉ DĚJINY 30
Projektový den 30 let svobody 30
Kroužek Poznávám své kořeny 31

Kalendárium

ZÁŘÍ

4., 9. a 10. 9.	Výjezdy 2. stupně
4. 9.	Exkurze legiovlak Šternberk, 9. B
11. – 12. a 19. 9.	Akce s rodiči, spaní ve škole 1. stupeň
19. 9.	Seminář Formativní hodnocení
24. 9.	Okresní přebor ve fotbale
25. 9.	Školení první pomoci
26. 9.	Síťování čtenářské gramotnosti

ŘÍJEN

3. 10.	PŠÚ – čtenářství a pisatelství Setkání center čtenářské gramotnosti v Kutné Hoře
16. 10.	CKP – Rozhovor vedoucí k řešení
21. – 25. 10.	Anketa ve školní jídelně – Jak mi dnes chutnalo?
22. 10.	Síťování čtenářské gramotnosti
23. 10.	Odpadová olympiáda DDM Olomouc Den pro rozvoj školy
21. 10.	PŠÚ – sdílení mezi školami – párová výuka

LISTOPAD

1. 11.	Seminář Komunikace s Romanem Musilem
2. 11.	Seminář Rétorika s Romanem Musilem
5. 11.	Krajská konference EVVO Sluňákov Návštěva MAP Moravskotřebovsko a Jevíčsko
6. 11.	Truhlářská dílna
7. 11.	Turnaj ve florbale Schůzka rodičů předškoláků
11. 11.	Pobyt v přírodě 4. M
12. 11.	Projektový den 30 let svobody

13. 11.	Okresní kolo ČEPS cupu ve florbale
14. 11.	CKP – Žáci se specifickými poruchami učení
19. 11.	Okresní přebor v šachu
21. 11.	Návštěva ze ZŠ Jedlí do 2. M
22. – 23. 11.	Festival pedagogické inspirace Kunratice
28. 11.	Síťování čtenářské gramotnosti

1. PEDAGOGICKÉ VEDENÍ

1.1. SDÍLENÍ ŠKOL A PEDAGOGICKÉ SEMINÁŘE

Letní škola

Třídenní výjezd všech pedagogů považuji za dobrý start do nového školního roku. Máme možnost se společně poznat také jinak než při každodenní práci ve škole. Letní škola měla tradiční formát - první den jsme se věnovali teambuildingu a druhý a třetí den pedagogickým záležitostem. To se myslím také osvědčuje. Pedagogická témata vybírá společně vedení školy a metodici. Snažíme se reagovat na aktuální témata, která se nám dějí, a společným vzděláváním podporovat zavádění do praxe. Letos jsme se věnovali převážně Osobnostní a sociální výchově, ale také videorozboru čtenářské dílny, třídnickým hodinám, tvorbě kritérií a nastartování práce týmů, které mají na starost jednotlivé oblasti PPRŠ. Při přípravě Letní školy využíváme především zkušeností našich kantorů v duchu hesla "učitelé pro učitele." Znovu díky všem, bez kterých by se akce nemohla uskutečnit.

Miroslav Kubíček

Na úvod mého zamyšlení o smyslu letní školy považuji za důležité zmínit, že jsem tento rok nastoupila do ZŠ v Horce jako nový člen pedagogického týmu - zásadní přínos letní školy tudíž vidím především v možnosti poznat celý učitelský sbor ještě před začátkem školního roku, a navíc v méně formálním prostředí, které tak dá snadněji vzniknout vzájemným sympatiím a někdy je dokonce začátkem nového přátelství.

Na letní škole jsem se také dozvěděla něco o základních pojmech a metodách práce ve školství, což mě taktéž v mnohém obohatilo. Letní škola pro mě byla i příjemným relaxem v krásném prostředí, její průběh se mi jevil nenásilný a přirozený a přátelská atmosféra pak způsobila, že první školní den jsem do svého nového zaměstnání nastupovala s pocitem, že mnoho věcí již znám a těšila jsem se na spolupráci s kolegy, které jsem na letní škole mohla poznat i trošku jinak, než jak svižný školní rok dovolí. Za mě tedy letní škola jednoznačně ano!

Kamila Zifčáková

Byl konec srpna, když jsem se sbaleným kufrem a smíšenými pocity nasedala do autobusu směrem na Severomoravskou chatu v Jeseníkách. Kolem mě byla spousta nových tváří, které se radostně vítaly a já si říkala: Tak tohle jsou moji noví kolegové. Ostych částečně opadl, když mě milé kolegyně na pokoji ujistily, že se cítily před rokem naprosto stejně, a v prvních společných teambuildingových aktivitách už ostychu zbylo opravdu jen minimálně.

První den ve mně zanechal nejhlubší vzpomínky – bavilo mě dopravovat vejce vejcovodem do hnízda, skládat zpaměti obrovské dřevěné puzzle, vymýšlet rozestavění dominových kvádrů, věšet trubku na strom, hrát si na stavitele či lozit po žebříku do výšky. Při takových aktivitách si člověk uvědomí, jak moc musí svým spoluhráčům věřit, že ho podrží (i s žebříkem), že se na ně může spolehnout, a že být součástí týmu je velká zodpovědnost. Další poznatek byl zejména v tom, že i co nejpřesněji zadaná instrukce může být chápána různými způsoby a vést tak k odlišnému výsledku.

Druhý a třetí den byl sice méně akční, ale rozhodně ne méně zajímavý. Na vlastní kůži jsme si vyzkoušeli hodinu vedenou formou E-U-R, hry a aktivity využitelné v třídnických hodinách nebo práci s komunitním kruhem, prodiskutovali jsme důležitost spolupráce s kolegy a stanovili si pracovní cíle pro nadcházející školní rok.

Byla to moje první letní škola a čas, který jsem na ní strávila, považuji za dobře investovaný. Nejen, že jsem poznala poněkud neformálně své nové kolegy, ale získala jsem cenné podněty pro práci se třídou a zejména pro práci na sobě.

Miroslava Dekarová

Letní škola ve mně zanechala velké množství pozitivní energie a pravděpodobně ten nejlepší start do nové práce a nadcházejícího školního roku. Díky celkově společně stráveným dnům, teambuildingovým aktivitám a společnému učení jsem se mohla rychleji a snadněji seznámit s novými kolegy, atmosférou kolektivu a školy celkově. Veškeré dílny/semináře a informace na nich pro mě byly novinkou, za kterou jsem byla a stále jsem vděčná. Z dílny „Formy kolegiální spolupráce“ jsme si ve skupině učitelů cizího jazyka zvolili jednu z nabízených forem, kterou využíváme v průběhu letošního školního roku. Ačkoli nejsem třídní učitel, tak jsem si z obou seminářů „Třídnická hodina“ odnesla inspiraci ke komunikaci, utužování třídního kolektivu a řešení problémů, které jsem již využila ve svých hodinách. Přínosný byl i seminář „Metody Kritického myšlení“, který mi představil metodu E-U-R, kterou se snažím co nejvíce zařadit do svých hodin a dále se o ní učím i formou jiných seminářů.

Celkově věřím, že letní škola je smysluplné využití času před začátkem školního roku. Během tohoto času se máme možnost potkat a sblížit s kolegy, které jinak často nepotkáváme, pobavit se o společné vizi nadcházejícího školního roku a společně si osvěžit některé vědomosti nebo se novým přiučit.

Tereza Vaňková

Školení první pomoci

Na začátku školního roku se uskutečnil seminář první pomoci, který vedla naše bývalá kolegyně Mgr. Mária Kosmályová. Seminář nebyl zaměřen jen na ošetření školních úrazů, ale na první pomoc lidem v různých situacích, které mohou bohužel nastat v životě každého z nás: autonehoda, různé typy zlomenin, řezné rány, stavy šoku a hysterie, mozkové nebo srdeční příhody a další.

Kromě přednášky jsme měli možnost vyslechnout i reálné rozhovory telefonistů krizových linek. Vrcholem semináře byl scénář, který lektorka připravila s dalšími pedagogy naší školy. Ti měli za úkol hrát člověka, který potřebuje pomoc (scénář zahrnoval krvácení z nosu, otevřenou zlomeninu, předávkování léky, infarkt a autonehodu, která byla zinscenována před školou a překvapila nejednoho rodiče). Ostatní členové pedagogického sboru pak tyto osoby ošetřovali a poskytovali jim vhodnou první pomoc.

Pro mě osobně byl tento seminář velmi přínosný. Zásady první pomoci si musíme čas od času zopakovat všichni, protože je naštěstí nemusíme používat denně, čímž je zapomínáme. Když se potom dostaneme do takové situace, je mnohem snazší zachovat chladnou hlavu, jestliže víme, co máme dělat.

Na semináři jsem byla jednou z dobrovolníků, kteří hráli roli podle scénáře. Měla jsem předstírat, že jsem upadla do anafylaktického šoku, protože se moje kamarádka předávkovala léky. Nejdřív jsem si musela najít, jak se takový šok vůbec projevuje, ale protože moje kolegyně hrála své předávkování velmi přesvědčivě, nebylo pro mě vůbec těžké dýchat povrchně, rozklepat své ruce a mít na krajíčku. Naše dvě zachránkyně postupovaly při první pomoci velmi profesionálně, snažily se mě uklidnit, zjistit informace o druhé kolegyni, vše až do chvíle, kdy obě zmizely i s mou „předávkovanou kamarádkou“ v umývárně. Když jsem zůstala stát na chodbě sama, s hraným šokem, kolem mě pobíhala další kolegyně, která předstírala hysterickou reakci a vykřikovala něco o krvi a otevřené zlomenině a útočila na mě, proč člověku na schodech nepomáhám, nebylo mi vůbec dobře. Uvědomila jsem si, jak je důležité všímat si při první pomoci i lidí okolo, kterým zdánlivě nic není. Za tento praktický seminář jsem Marušce moc vděčná a těším se na jeho opakování.

Lenka Rýznarová

Didaktická konference v Liberci

Ve dnech 18. a 19. října 2019 proběhla třetí, závěrečná didaktická konference projektu *Didaktika – Člověk a příroda A*. Hlavním cílem celého projektu byl rozvoj kompetencí zapojených učitelů ve vzdělávací oblasti RVP ZV Člověk a příroda, k čemuž docházelo prostřednictvím pravidelné a dlouhodobé spolupráce učitelů základních škol s akademiky.

Samotná konference shrnovala výsledky řešení kritických a dynamických míst kurikula přírodovědných oborů podle toho, jak si je v předcházejícím průzkumném šetření nadefinovali sami učitelé. Nejvíce pozornosti tak bylo věnováno té učební látce, která z průzkumu vyšla jako nejnáročnější a vyžadující od žáků složité a komplexní myšlenkové operace.

V průběhu celé konference proběhlo několik přednášek a workshopů akademických činitelů z vybraných českých a slovenských univerzit, které byly vždy rozděleny dle jednotlivých oborů přírodovědného vzdělávání. Jako nejvíce přínosný však vidím obrovský prostor pro diskusi s kolegy z různých škol, se kterými jsme navzájem sdíleli své zkušenosti a osvědčené strategie, což všem účastníkům umožnilo načerpat celou řadu podnětů do vlastních vyučovacích hodin.

Jakub Neubauer

Primární prevence

V měsíci říjnu a listopadu tohoto roku jsem absolvoval úvodní studium pro budoucí školní metodiky prevence. V tomto "rychlokurzu", který se konal v P-centru v Olomouci, se mi dostalo základního vhledu do problematiky, a především teoretického i praktického poznání, co přesně se prevencí ve školství myslí, co je dobrá a co je špatná prevence a jak má vypadat kvalitní preventivní program. Vzhledem k obsáhlosti jednotlivých témat a potřebě mít prožitých co nejvíce takových programů to vyžaduje běh na delší trať. Tím se stane třísemestrální studium "250", které započne v únoru 2020, a které jistě přinese zkušenosti, jež pak zúročím na naší škole.

Ludvík Kalibán

Semináře centra kolegiální podpory

V letošním školním roce skončí na naší škole pravidelná setkání pořádaná pod záštitou Centra kolegiální podpory. Cílem seminářů je prohloubení znalostí z oblasti vzdělávání žáků se speciálními potřebami, ale hlavně pak vytvoření prostoru, ve kterém mohou učitelé a asistenti sdílet své zkušenosti s ostatními.

Během loňského školního roku se nám podařilo vytvořit stabilní základnu pravidelných účastníků, a i díky jejich podpoře jsme mohli znovu pozvat na seminář například Mgr. Veroniku Majkútovou, která nás tentokrát seznámila s novými metodami a pomůckami vhodnými pro žáky se speciálními poruchami učení. Velkou návštěvnost měl i seminář naší kolegyně, školní psycholožky Mgr. Kateřiny Lerchové, Ph. D., která se zaměřila na komunikaci se žáky i rodiči. V prosinci nás čeká velké téma Grafická úprava dokumentů pro integrované žáky, po Novém roce potom Inspirace pro třídnické hodiny nebo Drama jako metoda řešení konfliktů. Projekt ukončíme posledním setkáním v únoru.

Ivana Rýznarová

Semináře s Romanem Musilem

V pátek 1. 11. proběhl první z dvojice seminářů, které si pro naše učitele připravil Roman Musil, který se specializuje na sociální komunikaci, rétoriku a metody jednání. Tento první seminář byl určen zejména učitelům, kteří jsou na naší škole kratší dobu. Jeho obsahem byly formy vzájemné interakce mezi učitelem a třídou, ať už se jednalo o práci s třídním kolektivem nebo nenásilné formy ověřování znalostí. Lektor zvolil pro tento seminář formu nejrůznějších her, které si přítomní učitelé na vlastní kůži vyzkoušeli a které jim pak mohou pomoci při práci se třídou. Většina her sloužila k utužování vztahů ve třídě a posilování spolupráce mezi jednotlivými žáky.

V sobotu se pak realizoval druhý z Musilových seminářů, který se věnoval umění rétoriky a byl určen pro zkušenější kolegy. Učitelé prošli mnohými rétorickými cvičeními, která se soustředila na správnou artikulaci, práci s publikem, případně na formy nonverbální komunikace. Pozornost byla věnována také etymologii, kde byl největší důraz kladen na správné pochopení nejen samotného významu jednotlivých, mnohdy nesprávně užívaných slov, ale také na původ těchto slov, kdy se zkoumal jejich významový posun.
Pro mne osobně byl seminář přínosný zejména v tom, že jsme si sami na sobě ukazovali, jakými konkrétními způsoby můžeme zlepšit svůj verbální i nonverbální projev, což je v učitelské profesi jistě žádoucí.

Jakub Neubauer

Myslím si, že seminář přinesl některé zajímavé náměty na aktivity do třídních kolektivů, pro mě osobně nebylo naplněné téma semináře - Komunikace. Ocenila bych více modelování konkrétních situací, kde je třeba procvičit komunikační dovednosti při řešení problému (např. nespolupracující žák, agresivita vůči spolužákovi, porušování třídních pravidel apod..).
V praxi jsem zatím použila různé varianty živého pexesa a živých obrazů, ale tyto aktivity jsem znala a používala již dříve. Nabídky vzdělávacích seminářů vítám a využívám vždy, když tomu odpovídají moje časové možnosti. Semináře Rétorika jsem se nezúčastnila.

Alena Netušilová

Seminář od Romana Musila Komunikace a hry ve výuce mě osobně velice zklamal. Dlouho dopředu bylo avizováno, že budeme mít seminář na téma seznámení se s respektující výchovou. Ale předvedené téma naprosto minulo terč. Nejenže mi nepřinesl nic nového k respektující výchově, ale musím říct, že ani žádnou neznámou hru do výuky. Ráda využívám různé vzdělávací semináře, ale tento byl pro mě postradatelný.

Tereza Maršíková

V říjnovém setkání jsem byla potěšena účastnit se semináře na téma komunikace a rétorika s Romanem Musilem. Využívám komunikaci s dětmi i v osobním životě. Pro mě je velmi zásadní mluvit s lidmi osobně, nepatřím do skupiny technické komunikace. Potřebuji toho člověka vidět, vnímat jeho emoce, pohled z očí do očí. Pracuji na tom, abych měla pevný postoj, aby moje řeč byla stručná, jednoduchá k pochopení, výstižná a vždy s úctou k člověku, ke kterému mluvím. A k tomu vedu i naše děti ve škole, i ty moje. Všechno, co jsem načerpala na tomto setkání, mi bude v životě ku prospěchu, děkuji Vám.

Pavlína Antonyová

Lektora Romana Musila znám již mnoho let, proto jsem neváhala přihlásit se na seminář Rétorika pro učitele, který se konal v sobotu 2. listopadu 2019. Rétorika je umění, umění vést řeč neboli říci správné slovo na správném místě. A k tomuto umění ještě přidáme správnou

chůzi, postoj, držení těla, rukou, správný pohled a vhodnou artikulaci. Vše vypadá jednoduše a dobře se to poslouchá, jen do doby, než si to sami vyzkoušíte. Jak se soustředíte, samozřejmě na něco zapomenete.

Společný seminář má tu výhodu, že se všichni známe a cítíme se bezpečně. Vzájemně jsme se sledovali, společně hodnotili, co se nám daří a co zatím méně. Zajímavý byl pro mě samostatný řečnický výstup. Příprava úvodní věty (brilantní) a závěrečné věty (pregnantní), která je nejdůležitější větou proslovu, byla pro mě nová zkušenost. Do této doby by mě nenapadlo, že takto můžu vést proslov. Brilantní větu se mi již daří užívat, pregnantní ještě úplně ne. Seminář se mi líbil a hodnotím ho jako přínosný pro svoji další práci.

Sylva Stavarčíková

Na kurz Rétorika jsem šla bez očekávání. Ukázalo se, že při vystupování před jakýmikoliv posluchači je třeba si hlídat spoustu věcí. Například už způsobem, jakým vstupujeme, a postojem o sobě mnoho prozradíme. Také věcnost a přiměřená stručnost ovlivňují, kolik si toho posluchač odnese. Je třeba ujasnit si, co potřebuji, aby posluchač opravdu slyšel - jeho pozornost se rychle ztrácí. Zkrátka vystupovat před "publikem" chce důkladnou průpravu a zamyšlení, ne se do toho vrhnout po hlavě, aby to měl člověk rychle za sebou.

Vzdělávacích seminářů se zúčastňuji pravidelně. Témata jsou pro mne často velmi zajímavá. Dívám se na ně nejen jako učitelka, ale i z té druhé strany - jako máma. A tak pro získané poznatky najdu využití buď ve škole, nebo alespoň doma. Jen je pro mne stále těžké odmítat zajímavé nabídky, co kdybych už znovu nedostala takovou možnost. Měla bych více přemýšlet, zda najdu dostatek sil a nezahltím se. Plánování není zrovna moje silná stránka. Zkrátka stále je co rozvíjet.

Vladimíra Bačáková

Seminář Romana Musila o rétorice jsem si vybrala, protože jsem už na několika jeho seminářích byla a líbí se mi obsah jeho workshopů. Tentokrát jsme se zaměřili na to, jak zaujmout posluchače a získávat svým postojem a mluvou respekt. Bylo velmi zajímavé uvědomovat si, co všechno při tom hraje roli (příchod před posluchače, oční kontakt, postoj, mimika, artikulace atd.) V další části jsme se věnovali etymologii slov a jednoduchému výzkumu mezi kolegy při přípravě referátu. Na každém Romanově semináři se hrají komunikační hry, i tentokrát jsme tuto možnost měli a skvěle jsme se při nich pobavili.

Po absolvování této lekce jsem si znovu uvědomila, jak je mluvený projev důležitý. V hodinách slohu se řečnictví věnujeme (mluvní cvičení) a mám naplánované vyzkoušet i metodiku jednoduchého výzkumu při psaní úvahy na aktuální téma. Žáci budou psát nejen o svých názorech, ale zjistí si, co si o tom myslí i jejich spolužáci.

Jana Skácelíková

Seminář byl zaměřen hodně prakticky. Několikrát jsme předstoupili za řečnický pult, abychom postupně odstraňovali chyby v našich projevech. Ty jsme pozorovali, už když jsme přicházeli. Při druhém proslovu se již všichni soustředili na svá těžiště, nejprve si posluchače prohlédli a během projevu s nimi udržovali oční kontakt. Zajímavé bylo vyslovit svůj názor včetně argumentů. Zabývali jsme se také zvukovou stránkou jazyka. Vymyslet silnou úvodní a závěrečnou větu pro mě nebylo vůbec jednoduché. Možnost vyzkoušet si mluvit před publikem a mít okamžitou zpětnou vazbu považuji za velmi přínosné.

Marta Švehlová

Krajská konference EVVO

Dne 5. 11. 2019 proběhla v prostorách ekologického centra Sluňákov Krajská konference EVVO pro ZŠ a SŠ. Tato akce se koná každoročně. Já jsem ji navštívila poprvé. Překvapila mne vysoká účast a zájem učitelů z celého kraje. Po úvodních komplexnějších informacích vystoupili představitelé kraje i ministerstva školství. Seznámili učitele s novinkami a nabídkami různých projektů. Poté si organizátoři připravili několik dílen pro různé věkové kategorie na rozmanitá témata. Každý učitel si mohl vybrat oblast svého zájmu i věkovou skupinu.

Já jsem se zúčastnila dílen na téma Klimatické změny – migrace – nerovnost. Dílna byla pro mne velmi inspirující, získala jsem doporučení na kvalitní prověřené internetové zdroje zabývající se touto problematikou. Seznámili jsme se s několika praktickými aktivitami a návrhy, jak žáky seznamovat s touto problematikou. Získané informace se hodí do praxe.

Anna Dvorská

Návštěva ze ZŠ Jedlí

Dne 21.11.2019 nás navštívily dvě paní učitelky ze ZŠ Jedlí. Cílem jejich návštěvy bylo nahlédnutí do alternativní výuky. Protože už měly za sebou podobné akce na jiných alternativních školách, velmi je zajímalo, jak probíhá výuka v montessori třídě.

Padaly otázky, jako jaká je struktura a organizace ranního bloku včetně funkce ranní elipsy? Jak je možné, že každé dítě pracuje zcela individuálně na jiném tematickém celku? Jak to, že se děti při takové výuce neruší? Jak probíhá kontrola a sebekontrola získaných poznatků? Jak si tak malé děti dokáží plánovat svoji práci a plán si plnit? Jaká je v tomto procesu role učitele – průvodce?

Ve výuce se zrovna vyskytlo mnoho radostných "AHA" u dětí, které právě objevily nějaké úžasné zjištění. Paní učitelky odcházely se slovy: *"Škoda, že jsme jako děti do takové školy také nemohly chodit"*, čímž nám vyjádřily velkou poctu a poděkování.

Jejich dalším cílem je zavádět montessori prvky do výuky, takže naše spolupráce bude pravděpodobně pokračovat.

Lea Höchsmannová

Festival pedagogické inspirace Kunratice

Více než osm set padesát učitelů z celé České republiky se 22. a 23. listopadu 2019 zúčastnilo téměř sto třiceti workshopů během již tradičního Festivalu pedagogické inspirace v pražských Kunraticích. Festival je pořádán pod záštitou vzdělávacího projektu Pomáháme školám k úspěchu, do kterého je zapojena i naše škola.

Festivalové dílny a semináře byly zaměřeny jednak oborově (matematika, český jazyk, zeměpis), jednak na zastřešující témata. V nabídce tak byly dílny věnující se například problematice vzájemné komunikace, sebehodnocení žáků, řešení konfliktních situací, třídnickým hodinám, formativnímu hodnocení, vedení lidí a dalším. Výborně zorganizovaná akce tak umožnila každému návštěvníkovi zapojit se aktivně až do čtyř dílen dle vlastní volby.

Z naší školy se Festivalu účastnilo 44 pedagogických pracovníků s rozdílnými aprobacemi a oblastmi zájmů. Festival je vždy velkou příležitostí dozvědět se něco nového. Myslím, že kvalitou organizace a lektorů vysoce převyšuje běžné kurzy v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Tím více, že tento ročník byl zaměřen ještě více do praxe než ty předchozí. Nejvíce mě zaujala dílna zaměřená na kulturu školy, vzájemné učení a lídršip. Uvědomil jsem si, kolik věcí musíme sledovat, abychom se mohli jako organizace efektivně rozvíjet. Dílnu vedly skvělé lektorky, které se tématem dlouhodobě zabývají. Další přidanou hodnotou je, že můžeme postřehy okamžitě sdílet s dalšími pedagogy z projektových škol.

Miroslav Kubíček

Na Festivalu pedagogické inspirace se mi asi nejvíce líbila dílna *Kamil neumí létat,* která byla zaměřena na rozvoj čtenářství v 1. - 3. ročnících. Na začátku jsme o knize nevěděli vůbec nic, postupně jsme se seznamovali s dějem i hlavním hrdinou, špačkem Kamilem, který se měl podle přírodních zákonů připravovat na let do teplých krajin, ale jeho koníčkem bylo spíše čtení. Díky kamarádům a znalostem získaným z knih se ze všech nástrah dlouhé cesty nakonec dostal. My jsme si jeho příběh mohli projít pomocí dramatizace, hraní her, pohybových aktivit, a zažili jsme si na vlastní kůži, jaké to je, když se nám někdo posmívá, protože jsme jiní. Poselstvím celého příběhu a dílny bylo to, že je někdy ku prospěchu věci být jiný, jde jen o to svou jinakost přeměnit na přednost.

Dílna mi přišla velmi užitečná pro učitele prvního stupně, ale také pro vychovatele a vedoucí volnočasových aktivit pro mladší děti. Velký potenciál vidím zejména v kolektivech, kde se objevuje začínající šikana nebo mezi sebou děti nemají zdravé vztahy. V rámci školní družiny plánuji námět této dílny využít při prožitkovém čtení.

Barbora Lahová

Na akci takových rozměrů, jakou byl Festival pedagogické inspirace v Kunraticích, jsem byla poprvé. Nemohu říct, která dílna mě oslovila nejvíc, protože mi všechny přinesly užitečné podněty do praxe. Aktivity, které jsem si měla možnost vyzkoušet na vlastní kůži v dílně čtení a práce s textem, se mi už dokonce podařilo převést do výuky. Osobně jsem byla nadšená hlavně ze sdílení zkušeností a nápadů s učiteli z jiných škol. Zpátky do Horky jsem tak odjížděla nejen s inspirací, ale také s konkrétními pracovními listy a jinými pomůckami, o které se podělili, a které já teď mohu předat svým kolegům v Horce. Pokud by byla příští rok zase příležitost navštívit Festival, neváhala bych.

Lenka Rýznarová

1.2. PROJEKT POMÁHÁME ŠKOLÁM K ÚSPĚCHU

Pisatelství a formativní hodnocení

V rámci projektu Pomáháme školám úspěchu působím ve dvou vývojových skupinách. První z nich se věnuje pisatelství. Letos jsem se účastnil setkání v Choceradech, které proběhlo 3. - 5. října. Třídenní intenzivní setkání mělo za cíl ohledat možnosti zavádění pisatelských příležitostí v rámci různých předmětů. Během setkání jsme reflektovali vlastní přípravy, dětské výkony a vlastní poznatky. V druhé části setkání jsme začali pracovat na pisatelském kontinuu, které by mělo usnadnit učitelům práci nejen při dílnách psaní. Veškeré načerpané poznatky jsem předal pisatelskému týmu u nás ve škole.

Druhou skupinou je Pracovní skupina Formativního hodnocení, která působí už třetím rokem. Připravuje sdílení k FH, které je letos plánováno na 25. a 26. května. V rámci týmu, ve kterém je 5 učitelů a 5 zástupců projektu, zevrubně rozebíráme výuku tak, abychom připravovali takové situace, kdy žáci převezmou řízení vlastního učení. Scházíme se v Praze zhruba 6x ročně. Setkání mi přináší příležitost rozebrat moje lekce od plánování přes realizaci až po výstupy. Učím se rozumět tomu, proč některé věci fungují a jiné ne. Sám vidím, že nejvíc se můžu naučit z vlastní výuky a z vlastních chyb.

Závěrem uvádím některá z témat, kterým se v PSFH věnujeme - organizování diskuzí, monitoring procesu učení žáků, zpětná vazba, cíle učení, plánování pozpátku, aktivizace žáků jako zdrojů učení apod. Na příští školní rok bychom chtěli principy FH přenést i do čtenářských a pisatelských aktivit, kterým se budeme více věnovat.

Miroslav Kubíček

Sdílení vedení škol

Sdílení vedení škol v rámci projektu PŠÚ probíhá čtyřikrát do roka. Lednový a letní výjezd je třídenní, v mezidobí jsou dvě jednodenní setkání. Jedná se o unikátní platformu, na které mohou ředitelé a zástupci reflektovat vedení svých škol. Učíme se vést, rozumět výuce, plánovat rozvoj škol a autoevaluovat dopad činností. Velmi oceňován je náš hluboký vhled do zkoumání dopadu vlastní výuky, který vyhodnocujeme v našem PPRŠ.

Miroslav Kubíček

Párová výuka
Článek z webu Aktuálně.cz

Dva učitelé ve třídě už nemusejí být luxus. Pomáhá to žákům i začínajícím pedagogům

Na některých základních školách se prosazuje takzvané párové učení, kdy ve třídě učí dva pedagogové. Díky tomu mohou s žáky dělat více aktivit a lépe se jim věnovat individuálně. Učení ve dvojici pomáhá také absolventům, aby se naučili ve třídě působit. Dosud ředitelé naráželi na nedostatek peněz, díky změně financování regionálního školství už ale většina z nich prostředky na dva učitele najde.

Co je to tu za podivný chaos? napadne vás hned, jak vstoupíte do třídy 1. M v Základní škole Horka nad Moravou. Lavice nejsou uspořádané klasicky v řadách, ale seskupené po dvou až čtyřech v jedné části třídy, v druhé jsou vyskládané malé koberečky a na nich děti provádějí různé činnosti. Někdo ve dvojici počítá příklady a ze správných výsledků se mu pak skládá obrázek, jiný pracuje sám a třeba přiřazuje ke slovům od jednoho písmene správné věci, a pak si je zapisuje do písanky.

Děti různě přecházejí po třídě, berou si pomůcky, pak se vrací na svá místa do lavic. Mezi nimi se zastavují dvě paní učitelky a kontrolují je nebo jim pomáhají. Žáci diskutují o správných výsledcích, ale přitom je tu klid, který ještě podporuje relaxační hudba. První dojem o chaosu je třeba si hned opravit, protože tady to funguje spíš jako v mraveništi - každý kromě novinářské návštěvy přesně ví, co má dělat. *„Během prvních měsíců jsme se snažily děti naučit, jak pracovat s pomůckami, a zavést nějaká pravidla, díky kterým teď takhle můžeme pracovat,"* popisuje první z učitelek Daniela Hrnková.

V této první třídě se učí podle Montessori pedagogiky, takže v ní platí trochu jiné metody, než bývá obvyklé. Dnes začínali dvouhodinovkou matematiky a češtiny. Každý žák si mohl vybrat, jaké činnosti se chce věnovat. *„Je to výhodné, protože děti, které jsou pomalejší, mohou plnit jednodušší úkoly a postupně si přidávat. Naopak třeba tamhleten chlapec u okna už umí velmi dobře číst, takže jednoduché úkoly přeskočil a rovnou si vybral ty těžší,"* vysvětluje Klára Hánková, která učí v páru druhým rokem.

Díky tomu, že jsou ve třídě dvě, mohou se individuálně věnovat více dětem. Žáci vědí, že když jsou na koberci, mají se obracet na paní učitelku Danielu, a když v lavicích, tak na paní učitelku Kláru. Ve dvou se také dá s dětmi naplánovat více činností. Například ve druhé třídě začínají paní učitelky hodinu čtení s porozuměním rozdělením žáků na dvě poloviny. Ty si pak za zády posílají drobné podzimní plody - kaštany či žaludy. Nesmějí se na ně dívat a mají po hmatu poznat, co si posílají. Zároveň by si to ale neměli říkat, což je těžké uhlídat i ve třinácti dětech. Kdyby byl had složený ze všech šestadvaceti dětí, šlo by to jen obtížně.

Peníze na druhého učitele se budou hledat snáz

Aby mohli být ve třídě dva učitelé, jsou k tomu nutné především peníze. Ty Základní škola Horka nad Moravou dostala díky projektu Pomáháme školám k úspěchu, do nějž se zapojila v roce 2012. Jinak by si mohla dovolit platit dva učitele ve třídě místo jednoho jen těžko.

Od letošního roku už se jim podařilo vyčlenit peníze díky změně financování regionálního školství. Nově školy nedostávají peníze podle počtu žáků, ale podle počtu odučených hodin. Každé škole koeficient určí maximální počet učitelů, na který může dostat od státu peníze. U většiny z nich je to více, než si mohly dovolit doposud, takže ředitelé mohou peníze využít právě třeba pro párové učení nebo půlení hodin. Novela zákona sice začíná

platit až od ledna 2020, ale díky rozvojovému programu dostali ředitelé peníze podle nového vzoru už od září.

Párové neboli tandemové učení je dobré zejména pro absolventy nebo začínající učitele. Druhý z páru bývá už zkušený kantor a nováčka může podržet v prvních těžkých chvílích před třídou. Když se řeší, proč mladí pedagogové odcházejí ze školství, je to často proto, že se na ně hned ze začátku nahrne kupa povinností a nových situací, třeba řešení kázeňských problémů nebo těžká komunikace s rodiči. Když je na to mladý učitel sám, může to vzdát a do školství se už nikdy nevrátí.

„Když jsem začínal já, také jsem dostal těžkou třídu a chtěl to vzdát. Naštěstí jsem si pomoc vyhledal a udržel se. Našim učitelům se snažíme poskytnout maximální podporu, ať už je to učení v páru, společně připravené úvodní hodiny, mentoring, konzultace či reflexe odučených lekcí," říká učitel angličtiny a zástupce ředitelky Miroslav Kubíček.

Párové vyučování na základní škole v Horce nad Moravou. Učitelka Lenka Rýznarová ve třídě 2.A. | Foto: Libor Teichmann

Ideální případ je podle něj mladá učitelka Lenka Rýznarová. Mohla jako absolventka nastoupit kamkoli jako plnohodnotný pedagog, ale stála zrovna o tuto školu a chtěla si být jistá, že bude připravená. Působila rok jako asistentka pedagoga ve čtvrté třídě. *„Letos po paní učitelce, která odešla na mateřskou, přebrala třídnictví a k tomu učí ve druhé třídě jako párová učitelka při hodinách čtení se zkušenější Soňou Pavlíkovou,"* popisuje Kubíček.

„Určitě mi to pomáhá - když si něčím nejsem jistá, vím, že je tu někdo, s kým se můžu poradit. Třeba když začínám s novou metodou," míní Rýznarová.

Předávání zkušeností ale není jednostranné. *„Všem zdůrazňuji, že se učí i zkušenější pedagogové od toho nového, který zase může přinést svěží vítr či nějaké nové přístupy,"* připomíná Kubíček. Dvoje oči toho také víc vidí, takže mohou snáze odhalit třeba nějaký problém u žáka, kterého by si jeden učitel nevšiml.

Návody nejsou, učitelé si musí zkušenosti předávat

Příprava na takové hodiny je ale náročnější. *„Ze začátku jsme se scházely po vyučování, ale každá končila jinak a bylo těžké to sladit, takže jsme často bývaly ve škole až do večera. Nyní toho hodně naplánujeme v pátek a přes víkend a v týdnu už jen dolaďujeme detaily,"* popisuje Daniela Hrnková, která poprvé učila v tandemu před třemi lety.

Nebylo jednoduché takové hodiny připravovat, protože k tomu neexistují žádné návody či školení. Jediné, co funguje, je předávání zkušeností mezi učiteli navzájem. Kantoři tak nejvíce čerpali od kolegů z ostatních škol zapojených do projektu Pomáháme školám k úspěchu, jako je Základní škola Mendelova v Karviné či škola v pražských Kunraticích.

Prvním krokem je vytvořit ve škole takové prostředí, aby se učitelé nebáli otevřít výuku. Díky tomu si mohou uvědomit, že něco nezvládají tak dobře, jak by chtěli, a společně o výuce přemýšlejí. To, jestli se jim práce daří, vidí především na svých žácích. Každý učitel může odučit v páru jen omezený počet hodin, právě kvůli náročnější přípravě. *„I pár hodin za rok ale udělá opravdu hodně. Vidím to na našich učitelích, jak jim to pomohlo,"* říká Kubíček.

(Článek vznikl ve spolupráci s Nadací The Kellner Family Foundation.)

Markéta Hronová

1.3. PRACOVNÍ SKUPINY MAS

Návštěva pedagogů z Moravskotřebovska a Jevíčska

Naše škola dlouhodobě spolupracuje s různými MAS / MAP skrze tzv. Školu dobré praxe. V rámci této spolupráce otevíráme výuky pro školy, které jsou v procesu změny a rády by načerpaly potřebnou inspiraci. Školy mají zájem o nejrůznější témata - čtenářství, Hejného matematika, výuka cizích jazyků, konstruktivistická pedagogika, metody RWCT, spolupráce s AP, formativní hodnocení, Montessori pedagogika, párová výuka apod. To vše jsme schopni zajistit. Myslím, že návštěva neslouží jen hostům, ale i našim učitelů, kteří dostávají zpětnou vazbu a často si uvědomí, že jejich standard není běžnou výbavou každého učitele. Osobně jsem rád, že se zapojují i učitelé s malou praxí, a přesto jsou zdrojem inspirace pro další učitele. V příštím roce bych chtěl tento program ("Škola dobré praxe") akreditovat, abychom ho mohli nabízet v jiných podmínkách než doposud.

Miroslav Kubíček

Zde jsou zpětné vazby od účastníků:

- žáci pracovali samostatně beze strachu, beze stresu, vyjadřovali své myšlenky, názory, pracovali s chybou,
- úžasná spolupráce, vzájemná důvěra, přirozená autorita učitele,
- hlučnější pracovní prostředí, ale žáci pracují s nasazením (používání „mlčícího“ gesta, je vidět, že žáci jsou zvyklí na daná pravidla)
- u žáků velmi hodnotím jejich samostatnost, zapojení a možnost projevit svůj názor,
- tvořivě a podnětně vedená hodina, hodina postavena jinak, jak jsme zvyklí.

V listopadu navštívili naši školu kolegové ze škol v okolí Moravské Třebové. Cílem bylo otevřít hodinu zaměřenou na čtenářskou gramotnost. Čtenářskou lekci ve 3. A jsme zahájili úvodní aktivitou těkej-štronzo. Poté jsem se věnovali společné četbě příběhu „Sova a králík“. Lekce byla zaměřená na kritické přemýšlení nad přečteným textem. Po společném čtení a ukázkové modelaci měli žáci za úkol sepsat životabáseň pro zvíře, které si sami zvolili. Kolegyně byly s ukázkovou hodinou spokojeny. Vzhledem k tomu, že měly zaměření na jiné obory (matematika, 2. stupeň), ukázkovou hodinu ve své výuce osobně nevyužijí.

Ladislava Šedová

V listopadu jsem vůbec poprvé otevřela hodinu pro kolegy z jiné školy. Nabízela jsem téma Spolupráce s asistentem pedagoga, zejména proto, že mám ve třídě rovnou dva AP, a pozici asistenta jsem si sama v loňském roce vyzkoušela.

Hodina čtení začala aktivitou, díky které měli žáci rozpoznat panovníka, o kterém budeme číst. Pomocí indicií se jim nakonec podařilo rozklíčovat Karla IV. Následovala aktivita „Parkoviště otázek“. Stěžejní byla samostatná práce se dvěma texty (odborným a uměleckým) a s otázkami, které jsme si nakonec společně zkontrolovali. V závěru hodiny jsme si jednoduchým pokusem se syrovým vajíčkem odpověděli na jednu z otázek z našeho Parkoviště.

Při reflexi s paními učitelkami a asistentkami ze škol z Moravskotřebovska a Jevíčska jsme si povídaly zejména o kompetencích asistentek v mé třídě a o jejich práci během hodiny. Rozebíraly jsme jednotlivé aktivity, jaký úkol a kdy měla která asistentka, kdy jsme si hodinu naplánovaly apod. Z hodiny si paní učitelky a asistentky odnesly seznam pracovní náplně asistenta pedagoga, který vznikl ve spolupráci s naší školní psycholožkou.

Lenka Rýznarová

Otevřená hodina proběhla ve třídě 6.A. Hodina byla zaměřena na prostředí Dřívka, které umožňuje využití manipulace s pomůckou pro řešení úloh vedoucích až k zobecnění s využitím písmen jazyka. V hodině dostali žáci několikrát možnost volby: vybrat si, zda pracovat sám nebo v malé skupině, s pomůckou nebo bez. Projevila se vnitřní motivace žáků pro řešení úloh podle gradované obtížnosti.

Návštěva oceňovala schopnost žáků obhajovat svá řešení, práci s chybou a pracovní atmosféru téměř po celou dobu hodiny. Pro žádného z návštěvníků nebyla metoda Hejného novinkou, ale podle jejich slov chtěli vidět reálnou hodinu v reálné třídě 2.stupně.

Milena Zapletalová

Ve své hodině, která byla zaměřena na ukázku modelu E-U-R, jsme se s žáky sedmých tříd snažili zjistit, odkud pochází dnešní název naší vlasti. V evokační fázi proběhl brainstorming na toto téma, kdy se žáci snažili dát dohromady co největší množství podrobností, které již o legendárním příchodu prvních Slovanů na naše území slyšeli.

Ve fázi uvědomění byl žákům do skupin rozdán krátký studijní text, na základě kterého skupiny zpracovávaly krátké divadelní představení, kdy jedním z kritérií bylo, aby první i poslední replika byly citáty z Kosmovy kroniky.

Závěrečná reflektivní část proběhla formou řízené diskuse, kdy se žáci vyjadřovali nejen k tomu, odkud tedy název naší země pochází, ale také k tomu, do jaké míry je podle nich příběh pravdivý. Na tomto příkladu jsme zkoumali rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností, kdy v žácích velmi rezonovala potřeba ověřování informací.

Následujících pětačtyřicet minut bylo věnováno reflexi s přítomnými učitelkami z okolí Jevíčka a Moravské Třebové, kdy jsme se bavili zejména o výhodách konstruktivistického modelu výuky. Nejvíce je zajímal reálný dopad těchto metod na žáky a na to, jakým způsobem jsou pak ověřovány jejich znalosti. Všechny přítomné učitelky vyjádřili spokojenost s průběhem hodiny a zaujatě diskutovaly o důležitosti formulace vhodných výukových cílů.

Jakub Neubauer

1.4. DEN PRO ROZVOJ ŠKOLY

V rámci dne pro rozvoj školy (23. října) jsme se věnovali dvěma tématům, a to Kultuře školy a Řešení náročných situací formou Balintovské skupiny. Chtěli jsme otevřít témata, kterým jsme se delší dobu nevěnovali. Zpětné vazby od účastníků jsme získali formou dotazníku.

Miroslav Kubíček

Den pro rozvoj školy, který proběhl v říjnu, se věnoval tématům kultura školy a řešení konfliktních situací. V rámci dílny kultura školy jsme se společně s kolegy zabývali tématy společné vize školy a cestou k jejímu dosažení. Ke zjištění našich postojů byla použita "škála". Jednalo se o aktivitu, kdy jsme se jednotlivě pomocí čísel vyjadřovali ke konkrétním otázkám a následně byly naše odpovědi vyhodnoceny jako celek a umístěny na připravenou škálu. Poté jsme dostali prostor se k výsledku vyjádřit a zapojit se do diskuse. Tato aktivita by mohla být efektivně využita například v třídnických hodinách pro zjištění klimatu ve třídě nebo při hledání vhodného řešení určitého problému.

Milena Gárská

Během Dne pro rozvoj školy na mne velmi zapůsobil způsob, jakým bylo zpracováno palčivé aktuální téma – hyperprotektivní rodič. S metodou balintovské skupiny jsem se již dříve setkala. Téma jsme si v rámci skupiny odhlasovali a postupně jsme si vyslechli zkušenost jedné z našich kolegyň s hyperprotektivními rodiči, dostali jsme prostor pro otázky, vžili jsme se do role naší kolegyně, jejího žáka i jeho rodičů a spolužáků, a nakonec jsme dávali kolegyni rady, jak by svou situaci mohla vyřešit. Právě ona ale měla poslední slovo.

Takto strávený společný čas s ostatními kolegy mi přijde smysluplný, oceňuji, že řešíme aktuální témata, se kterými se setkáváme v praxi, a že se na výběru témat můžeme částečně podílet. Líbí se mi i metody, které jsou pro Dny pro rozvoj školy voleny, většina z nich lze přetvořit pro potřeby třídy, a my si je můžeme vyzkoušet na vlastní kůži ještě předtím, než je představíme žákům.

Lenka Rýznarová

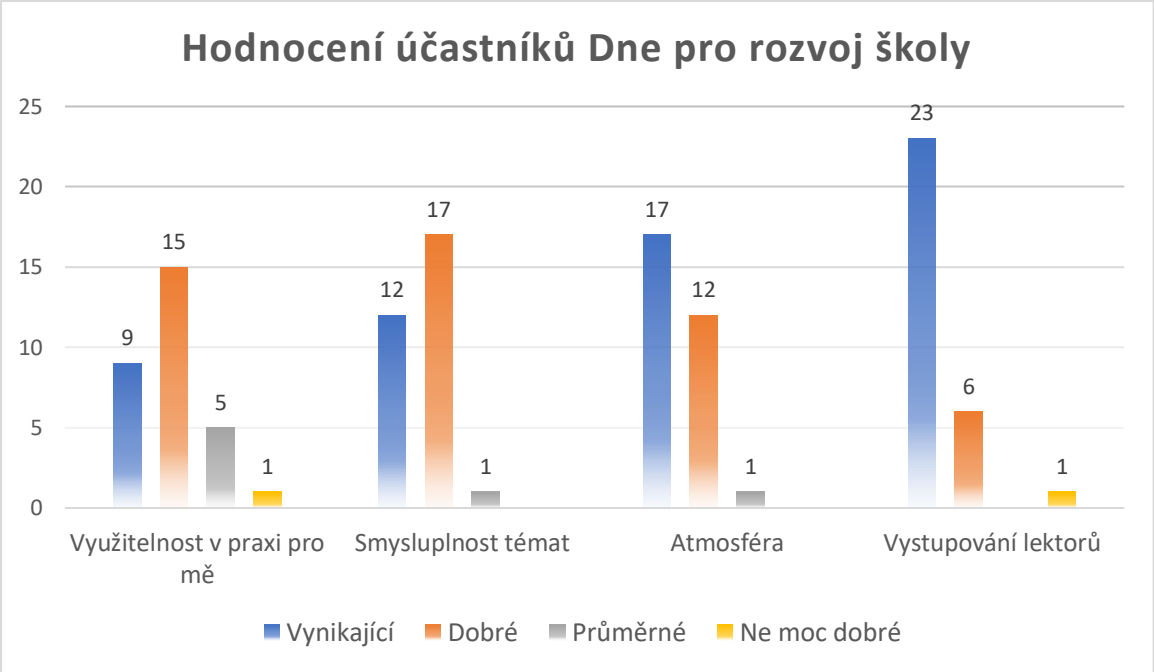
Hodnocení účastníků Dne pro rozvoj školy
25
20
15
10
5
0
9
15
5
1
12
17
1
17
12
1
23
6
1
Využitelnost v praxi pro mě
Smysluplnost témat
Atmosféra
Vystupování lektorů
Vynikající
Dobré
Průměrné
Ne moc dobré

1.5. ROZVOJ ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI

Semináře čtenářské gramotnosti

Již druhým rokem pokračuje na naší škole projekt, který podporuje čtenářství. Naše centrum spolupracuje se školami ze Skrbeně, Křelova, Náměšti na Hané a Olomouce – Řepčína. Na setkání, které probíhá jednou měsíčně, se většinou sejde mezi 8-10 účastníky a využívají jej také kolegové z horecké školy. Každé setkání je zaměřeno na jinou oblast čtenářství – čtení všemi smysly, řízené čtení, čtenářské strategie, poslední slovo patří mně.

Začátkem října jsme načerpaly s kolegyní novou inspiraci na celoprojektovém setkání vedoucích center v Kutné Hoře. Kromě seznámení s novými knihami na čtenářském poli jsme měly možnost vyzkoušet si nové techniky také na sobě. Vzhledem k tomu, že projekt funguje již třetím rokem, věnovali jsme se zpětné vazbě či řešili možnosti zlepšování celého projektu. Velkou novinkou je změna v procesu objednávání knih a didaktických her. Dostali jsme volnější ruku ve výběru titulů a mohly vyjít vstříc potřebám své třídy.

Ladislava Šedová

2. KULTURA ŠKOLY

2.1. SPOLUPRACUJEME S RODIČI

Schůzka rodičů předškoláků

Schůzka s rodiči předškoláků probíhá každým rokem v naší MŠ. Účastní se jí školní psycholožka, učitelé prvních tříd a zástupci školky. Toto setkání slouží k tomu, aby se rodiče předškoláků dozvěděli o předškolní přípravě ve školce, o tom, jak sami mohou doma své děti podpořit a jak bude probíhat zápis do první třídy. Od listopadu pak předškoláci jednou měsíčně vyrazí do školy na svou první hodinu. Ve škole je pro ně připraven program her a vyrábění. Vše je připraveno tak, aby se děti nebály jít na zápis a aby u zápisu i pedagogové věděli, jak děti reagují a co už zvládají.

Kateřina Lerchová

Vstup dětí do školy je jeden z důležitých momentů jejich života, proto nenecháváme nic náhodě a s dětmi začínáme pracovat již v posledním ročníku MŠ, děti chodí každý měsíc na speciální hodinu přímo do školní třídy, kde si zažijí různé postupy práce, seznámí se s prostředím školy.

Stejně jako děti, tak i jejich rodiče prožívají určité obavy, jak to ve škole bude, co budou děti před vstupem do školy muset zvládnout, na co se mají v předškolním období ještě zaměřit, aby jejich dítě bylo připraveno na úspěšný vstup do školy. Proto jsme se sešli s rodiči předškolních dětí na půdě MŠ již v měsíci listopadu, abychom dali rodičům odpovědi na jejich otázky a vysvětlili jim, jak s dětmi doma pracovat a kam se obrátit, kdyby si nevěděli rady.

Setkání se účastnila za MŠ R. Klímová a J. Škarohlídová, za ZŠ K. Lerchová a S. Pavlíková.

Soňa Pavlíková

Akce s rodiči 1. M

Během prvního pololetí proběhly v 1. M tři akce s rodiči. V září jsme se sešli na Odpoledni pro rodiče a děti, které přispělo k vzájemnému seznámení. Při čtení příběhu *Nový domek pro myšku* plnily rodiny různé úkoly - nejtěžší bylo protáhnout jablko malou dírkou, což se nakonec všem týmům podařilo.

V listopadu děti prezentovaly rodičům práci s montessori pomůckami, ukázali jsme si, jak plánovat práci a vyplnit týdenní plán. Začínající čtenáři si vypůjčili své první knihy ze školní knihovničky.

Předvánočním setkáním provázel děti i rodiče příběh z knihy O čertovi. Nejdříve si prvňáčci vyrobili s pomocí rodičů čertíka, vánoční hvězdu a papírový zvoneček. Vše jsme využili při čtení, dramatizaci i vyprávění pohádky o čertovi Florimónovi, který škodil kominíkům. Na závěr jsme se rozloučili písničkou *Prosinec* a popřáli si krásné Vánoce.

Daniela Hrnková

Akce s rodiči 2. M

Proběhla dne 11.12.2019 od 15 hod - 16.30 ve třídě 2.M. Sešlo se 22 rodičů a tématem tohoto setkání bylo: Vliv montessori pomůcek na vývoj dětí a práce s montessori pomůckami.

Přestože jsme již druháci, toto téma je pro rodiče stále hodně aktuální a potřebné. Děti při práci na pomůckách získávají dovednosti a zkušenosti potřebné v dalším životě, ať už jde např. o schopnost třídit, pracovat systematicky, v logických posloupnostech. Důležitá je důslednost, přehlednost a kontrola. To vše se uplatní v jejich budoucím životě. Na tuto akci navazovalo společné vánoční tvoření, které příjemnou atmosféru ještě více umocnilo.

Lea Höchsmannová

Setkání s rodiči 2. A

18. září 2019 proběhlo první setkání rodičů, dětí, třídní učitelky a paní vychovatelky v letošním školním roce. Cílem našeho setkání bylo zahájení celoročního projektu „INDIÁNI, aneb jaké dovednosti se potřebujeme naučit, abychom žili v souladu nejenom s přírodou.“ Během celého roku budou děti rozvíjet své dovednosti prostřednictvím indiánských vlastností: VYTRVALOST, SPOLUPRÁCE, STAROSTLIVOST, SNAHA, SMYSL PRO HUMOR, ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ, ZODPOVĚDNOST a PŘÁTELSTVÍ.

Setkání jsme si užili, skvěle jsme se bavili a náladu nám nepokazilo ani chladnější počasí.

Soňa Pavlíková

Akce s rodiči 3. A

V úterý 17.9.2019 jsme se sešli na školní zahradě, abychom společně s rodiči i žáky 3.A přivítali nový školní rok. Celé setkání se neslo v duchu „Školy naruby“. Zkoušené tentokrát nebyly děti, ale jejich rodiče. Žáci přivítali rodiče postupně na sedmi stanovištích, kde testovali jejich paměť, lámali jim jazýčky, ověřovali znalosti z angličtiny, vyžadovali sportovní výkony či je nechali poznávat květiny. Aby proběhla škola, jak se patří, dostali rodiče od dětí za své výkony také známky. Všichni si užili spoustu zábavy, ochutnali dobroty a po akci se rozešli s čerstvým vysvědčením v kapse.

Ladislava Šedová

Akce s rodiči V. M

18. 9. jsme se setkali na Sluňákově ve spirále. Na úvod se každý snažil mezi účastníky najít někoho, kdo o prázdninách plul na lodi, byl na jiném kontinentu apod. Během třídní schůzky s rodiči si děti zahrály Sedmičku – běhací hru s hledáním sedmi skrytých čísel. Obtížnost se zvýšila tím, že se soutěžilo ve dvojicích a partneři byli svázáni vnitřní nohou k sobě. Pro některé to nebyla překážka, dokázali synchronizovat pohyby a vyvinout docela slušnou rychlost. Velký úspěch mělo i občerstvení. Dopoledne jsme s dětmi v kuchyňce napekli různé sladké dobroty. Opekli jsme si na ohni špekáčky i chleby. Za zvuku ukulele a houslí jsme si zazpívali, tedy hlavně dospělí. Páťáci podlehli kouzlu schovávané, která nabyla za soumraku dobrodružného charakteru. Bylo poznat, jak dnešním dětem chybí spontánní hry s vrstevníky venku, které jsme si my dospělí v dětství užívali téměř denně. Akce se vydařila.

Další společné setkání se neslo ve vánočním duchu. Nacvičili jsme s dětmi v angličtině Christmas play o nešťastném „Tátovi Vánoce“, který i se svými soby našel útočiště v jedné početné rodině. Po ochutnávce cukroví i slaných dobrot předvedly děti zájemcům montessori pomůcky, s kterými pracujeme. Byla příležitost si vzájemně popovídat. We wish you a Merry Christmas and a happy New Year.

Jana Hrušková

Kavárna profesní orientace

Kavárna profesní orientace proběhla počátkem října a byla určena pro rodiče a žáky devátých ročníků. Účast na kavárně byla velká a doufáme, že se rodiče dozvěděli vše ohledně přijímacího řízení, podávání přihlášek a přípravy na přijímací zkoušky, která bude probíhat na naší škole. Na naší škole mají žáci možnost udělat testy profesní orientace a se školní psycholožkou využít osobní konzultace k profesní orientaci společně s rodiči. To vše by jim mělo pomoci při jejich rozhodování o výběru střední školy. Na kavárně byli rodičům k dispozici pro jejich dotazování nejen třídní učitelé, ale také výchovný poradce a školní psycholožka.

Kateřina Lerchová

Na žáky 9. ročníku ZŠ čeká v únoru velká volba o jejich budoucím profesním směřování. Abychom jim a jejich rodičům s výběrem střední školy pomohli, pořádáme již několikátým rokem k tomuto tématu odpolední kavárnu. V letošním roce jsme se rozhodli, že bychom na setkání nejraději viděli rodiče i žáky (jejich děti) pohromadě, proto nešlo o klasickou rodičovskou kavárnu, ale otevřeli jsme ji všem. Vzhledem k velkému zájmu jsme nabídli hned dva termíny setkání.

Z pedagogického sboru se setkání účastnili třídní učitelé obou našich devátých tříd (paní učitelka Skácelíková a pan učitel Richard Pavel), výchovný poradce Martin Malenovský a školní psycholožka Kateřina Lerchová. Rodiče i žáci dostali informace k průběhu přijímacího řízení, paní psycholožka hovořila o tom, jak při volbě střední školy uvažovat. Jako škola jsme představili možnosti, které deváťákům v souvislosti s volbou profese nabízíme (možnost testování žáků za účelem vhodného směřování, osvědčené materiály k přípravě na přijímací zkoušky, pomoc s administrativními náležitostmi přijímacího řízení apod.)

Martin Malenovský

2.2. SPORTUJEME A TRÁVÍME VOLNÝ ČAS S RADOSTÍ

Školská futsalová liga

Ve čtvrtek 24. 10. 2019 se fotbalové družstvo naší školy zúčastnilo okresního kola Školské futsalové ligy. Turnaj se hrál v Olomouci na hřišti ZŠ Milady Horákové a naše družstvo celý turnaj vyhrálo a postoupilo do dalšího kola, které se bude hrát koncem listopadu. Porazili jsme postupně ZŠ Milady Horákové 7:1, ZŠ Luká 7:2 a ZŠ Uničov U stadionu 10:3. Potěšilo, že hoši výborně reprezentovali naši školu nejen po sportovní stránce, ale i svým vystupováním.

Richard Pavel

Florbalový kroužek

Čtvrteční rána na ZŠ horka nad Moravou patří florbalovému kroužku. Dva chlapecké týmy (1. a 2. stupeň) se schází střídavě po 14 dnech v tělocvičně školy a věnují se průpravě florbalové techniky, a hlavně samotné hře. Oba týmy se zúčastnily několika soutěží, ve kterých dosáhly velmi pěkných výsledků.

Mladší tým (1. stupeň) postoupil suverénně z listopadového okresního kola do krajského kola v rámci celostátního turnaje ČEPS cup. Tým starších žáků z 2. stupně se úspěšně zúčastnil turnaje pořádaného DDM Olomouc. Po postupu z oblastního kola se starší žáci umístili na 4. místě v okresním kole.

Ondřej Ševajs

Činnost týmu Pohyb do škol

V tomto školním roce tým Pohyb do škol přihlásil naši školu do Sazka Olympijského víceboje. Po zvážení možností na naší škole jsme se domluvili, že se žáci zapojí do plnění Olympijského diplomu. Ve spolupráci s tř. učitelem a uč. TV každý žák absolvuje 8.disciplín testujících rychlost, ohebnost, vytrvalost, sílu, hbitost, rovnováhu, silovou vytrvalost a výbušnost. Cílem není soutěžit o nejlepší výkony, ale u každého žáka najít přednosti a dle toho jim doporučit sporty, pro které mají talent. Analýza má za úkol ukázat, že sport je tu pro každého.

Do prosince jsme navštěvovali hodiny TV a se žáky úspěšně plnili Olympíjský diplom. Do konce ledna máme v plánu všechny tabulky s výkony poslat do Olympijského víceboje. Škola aktivní v projektu může být vylosována a získat návštěvu známého sportovce, který přijede společně s týmem Sazka Olympijského víceboje a připraví atraktivní sportovní program doplněný autogramiádou. Hlavní cenou projektu Sazka Olympijský víceboj jsou poukazy na sportovní vybavení ze speciální nabídky pro školy v celkové hodnotě 1 000 000 Kč. Musíme doufat, že se na nás usměje štěstí a některou z cen vyhrajeme. A když to nevyjde letos, nevzdáme se, sport nás baví a bojujeme rádi.

Za tým Pohyb do škol
Jiřinka Skřivánková

Okresní přebor škol v šachu – dvakrát druzí

Naše škola se již tradičně každý rok účastní okresního přeboru škol v šachu. Turnaj proběhl 19. listopadu v Olomouci na Gymnáziu Hejčín jako soutěž jednotlivců. Podle výsledků nejlepších čtyř hráčů dané školy se pak sestavuje pořadí škol. Naši školu reprezentovalo 10 šachistů – 4 v kategorii mladších žáků (1.-5. třída) a 6 v kategorii starších žáků (6.-9. třída).

Mezi mladšími žáky si výborně vedli sourozenci Valentýna a Vašek Sochorovi, kteří v sedmikolovém turnaji získali shodně 5,5 bodu, což jim zajistilo druhé a třetí místo mezi všemi účastníky. Spolu s výsledky Františka Pospíšila a Martina Ruslera jsme tak obsadili 2. místo mezi všemi školami. Před námi byla ZŠ Hálkova (Olomouc).

Mezi staršími žáky si výborně počínal Michael Černý – 5,5 bodů mu zajistilo druhé místo mezi jednotlivci. Další body přidali Adam Jašek, Martin Kůdela a Karel František Černý, což opět stačilo na druhé místo v celkovém pořadí škol (lepší byli pouze žáci nižšího stupně Gymnázia Hejčín).

V lednu nás čeká těžší konkurence na krajském kole přeboru škol, ale i tam se pokusíme o slušný výsledek.

Martin Malenovský

2.3. PODPORUJEME DOBRÉ VZTAHY

Podzimní výjezd 7. ročníku

V termínu od 4. do 6. září se třídy 7. A a 7. B zúčastnily adaptačního pobytu v Radíkově s tématem Poselství od Protinožců. V příjemném prostředí Chaty pod věží a okolní přírody se žáci seznámili s Austrálií, tamními domorodými lidmi a jejich zvyky a v různých tematických hrách a aktivitách vyzkoušeli spolupráci ve skupinách, svoji vytrvalost, nápaditost a komunikaci. Součástí výjezdu byla i návštěva Zoo na Svatém Kopečku, noční hra nebo napínavé sportovní utkání ve fotbale či stolním tenise.

Anna Dvorská

Výlet 2. M na farmu

Zlatá farma ve Štětovicích u Vrbátek nabízí programy pro děti. A protože se právě o hospodářských zvířatech učíme, vydali jsme se na výlet. Asi největším zážitkem pro děti bylo vidět dojení kraviček pomocí automatického robota a zažít spokojený dobytek, který se volně pohybuje v ohradách. Pohladit si telátko, nakrmit jalovičky, a taky si koupit výrobky přímo z farmy. A pak už honem na vlak a zpátky do školy.

Lea Höchsmannová

Škola v přírodě aneb Podzim na vsi s babičkou Irmou

4.M prožila školu v přírodě v netradičním podzimním termínu v ekocentru ve Švagrově. V roubence nás přivítala babička Irma. Děti jí pomáhaly připravit zásoby na zimu. Krouhaly a šlapaly zelí, krájely a moštovaly jablka, mlátily obilí, pekly housky a připravovaly čerstvý sýr. K tomu jsme hráli různé hry, fotbálek, vyráběli ze dřeva, zaběhli si orienťák a zvládli noční stezku odvahy. Před celodenním výletem nás navštívil Martin na bílém koni, a tak jsme si užili nejen sluníčko a déšť, ale i první letošní sníh. Závěrem nás babička pozvala na posvícenskou slavnost, kde jsme si společně pochutnali na dobrotách.

Alexandra Markovičová

Teambuilding v 8. ročnících

V pondělí 9. září jsme vyjeli do Radíkova, kde se měl konat náš každoroční adaptační výjezd.

Tentokrát jsme měli téma „Bludiště a labyrinty“. I když celé první dopoledne pršelo, nezabránilo nám to zahrát si nějaké hry. Odpoledne, kdy už přestalo pršet, jsme se přesunuli ven a hráli další hry, mezi které například patřilo hledání cesty přes minové pole (samozřejmě ne doslova). Druhý den probíhal podobně, jen s jinými aktivitami, které byly zaměřené právě na bludiště a labyrinty. V tomto duchu jsme také sehráli divadlo o Ariadně, Théseovi a Minotaurovi. Samozřejmě že byly i noční hry, které se setkaly s největším ohlasem.

Na Chatě Pod věží, kde jsme byli ubytováni, skvěle vařili, takže nikdo neměl velkou potřebu dokupovat si jídlo (když tedy nepočítáme sladkosti a energetické nápoje).

Dne 11. září jsme si sbalili naše věci, uklidili pokoje a vydali se domů se skvělými zážitky a bez velkých zranění.

Veronika Špundová (8.B)

2.4. ZÍSKÁVÁME ŽIVOTNÍ DOVEDNOSTI

Projektový den Pošli to dál

Cílem projektového dne bylo zaměřit pozornost na dobrý skutek, rozklíčovat co je a co není dobrý skutek, nastavit žákovské přemýšlení na pozitivní vnímání tohoto jevu. Ve spolupráci s M. Kubíčkem, K. Lerchovou a dalšími kolegy jsme připravili společný úvod ve třídách a pak volitelné dílny, do kterých se žáci podle svých zájmů rozdělili. Mohli pracovat v keramice na trofeji jako ocenění za dobrý skutek nebo navrhnout tričko. Další možností bylo natočení reklamy, vytvoření koláže nebo složení písně jako propagace dobrých skutků. Volbou pro žáky, kteří se rádi vyjadřují písemně, byla dílna komiksu nebo pisatelství. V neposlední řadě si někteří vybrali dobrý skutek naživo tedy uspořádání a vyčištění prostoru u obecního hřbitova. Na závěr jsme se opět sešli v domovských třídách, abychom své výstupy, zážitky a pocity z tohoto dne sdíleli.

Milena Zapletalová

Na nedávném projektovém dni od jednoho spolužáka zaznělo, že by dobré skutky chtěl dělat, ale nemá k nim příležitost. Já si ale myslím, že to není pravda. Když jsem šla se svými spolužačkami do hudebky, schválně jsme se na tyto příležitosti zaměřily. Můžu vám říct, že jich bylo opravdu hodně. Když nikomu jinému pomáhat nechcete, žádných příležitostí si ani nevšimnete. Pokud ale chcete opravdu někomu pomáhat, vždycky si nějakou příležitost najdete. Vždycky to nemusí být něco velkého, může to být úplná maličkost. Stačí, když se na někoho usmějete a věřte mi, hned mu tím alespoň o trošičku zlepšíte den.

A.L. 9.tř

Workshop v truhlářské dílně

V listopadu navštívili žáci 6. ročníků Střední školu polytechnickou v Olomouci. V rámci projektu IKAP zde pro ně byl nachystán workshop v truhlářské dílně. Aby si žáci mohli odnést krmítko, museli nejprve dřevo pečlivě opracovat pilníkem a smirkovým papírem. Jednotlivé části potom pomocí hřebíků spojit. Při práci si navzájem pomáhali a odměnou jim byly krásné výrobky. Na závěr nahlédli do velkých dílen, kde se připravují budoucí truhláři a tesaři.

Marta Švehlová

Projekt StreetLaw

Podobně jako v minulých letech také letos obohatili výuku hodin výchovy k občanství na 2. stupni studenti Právnické fakulty UP v Olomouci. Dvojice studentů přicházely na podzim do čtyř hodin „občanky“ a poutavou formou představovaly žákům nejrůznější témata (namátkou např. dopravní předpisy, diskriminace, poslanecká imunita, problematika korupce a další). Naši žáci mívají na budoucí právníky a právničky často velmi zvídavé a vynalézavé dotazy. Na studentech je ale patrná velmi dobrá připravenost a mnohdy se o spletitých zákoutích paragrafů poučí i učitelé.

Martin Malenovský

2.5. POZNÁVÁME SVÉ DĚJINY

Projektový den 30 let svobody

Je 21. srpna 1968 – půlnoc – je slyšet hukot letadel, řinčení tanků na dlažebních kostkách, v rozhlasu vysílá zvláštní relace o napadení našeho státu. Tak začal 12. listopadu projektový den, ve kterém žáci měli dostat odpovědi na otázky, co dělali lidé v ten den, jak žili v té době a jaká byla jejich situace v době normalizace.

Prošli společně s učiteli a studenty UP několika dílnami – v deskových hrách si vyzkoušeli, jaké je to stát ve frontě, co je podpultové zboží a jaké to je, když je někdo poslouchá a udá je. V další dílně si zažili školu, která upřednostňuje děti komunistických funkcionářů, neučí přemýšlet, ale memorovat. Jaká situace byla v kultuře, jak museli zpěváci dělat přehrávací zkoušky a jak někteří mohli účinkovat a někteří ne, zjišťovali žáci z písemných materiálů i z poslechu písní. Své názory prezentovali na názorové čáře.

Z příběhů skutečných lidí, kteří se rozhodli emigrovat, vytvářeli v další dílně živé obrazy, vžívali se do jejich osudů a hledali důvody jejich emigrace.

A najednou se ozve křik a zvonění – je revoluce, 17.listopad 1989. Téměř celá škola se sešla s transparenty, zvonky a klíči na demonstraci. Zazněla Modlitba pro Martu, promluvil zástupce studentů s důvody, proč žádat demisi vlády, všichni jsme si zazpívali Náměšť a naši i slovenskou státní hymnu.

Některým pamětníkům se zaleskla i slza v oku. Z hodnocení žáků vyplývá, že nejsilnější momenty zažívali v totalitní třídě a na demonstraci, kterou si podle síly zvuku hlasů, klíčů a zvonků užívali.

M. Valušková

V listopadu jsme si v naší škole prostřednictvím projektového dne připomínali výročí 17. listopadu. Pakliže je smyslem projektových dnů snaha uchopit předem dané téma v co nejširších souvislostech a vyvolat v žácích silné prožitky, pak se tento projektový den beze zbytku vydařil. I když název odkazoval k třiceti letům svobody, zabývali jsme se obdobím mnohem delším, sahajícím až ke vzniku republiky, a to zcela legitimně.

Mnozí z pedagogů mají dobu předlistopadovou v živé paměti, ale pro žáky se jedná o dávnou historii, která jim splývá s jinými vzdálenými událostmi, kterým nerozumí.

Když jsme v naší třídě projektový den ohlásily, probíhalo mezi žáky a žákyněmi radostné rozrušení z toho, že se „celý den neučíme“, a ani si neuvědomili, že se prostřednictvím her, diskusí nad shlédnutými záběry i zažitými nepříjemnými pocity strachu,

úzkosti a ohrožení naučili mnohem víc než při běžné výuce podle rozvrhu.
Při závěrečné reflexi se často ozývaly věty: *„Bála jsem se, když paní učitelka zakřičela, že to musíme udělat.“ „Nechtěl jsem odevzdat svou hračku, proč by mi ji měli brát?“ „Proč bych si v létě nemohl zajet k moři?“*

A toto považuji za nejdůležitější výstup celého dne. Nejen nalezené odpovědi, ale i nově se objevující otázky, s nimiž jsme se rozcházeli domů, a pochopení, že věci pro nás nyní zcela běžné, jako možnost vyjádřit svůj názor, diskutovat, cestovat či studovat podle vlastní volby nejsou samozřejmostí. Základem pro to, aby nám tyto „běžné" věci vydržely, je schopnost samostatně myslet a rozhodovat se. A pomohl-li nám k tomu i tento projektový den, měl rozhodně smysl.

Jana Bzdilová

Kroužek Poznávám své kořeny

S novým školním rokem jsme se se zájemci osmých ročníků začali scházet v novém kroužku. Domnívám se, že máme-li být v současné době pevně ukotveni a rozumět vztahům nejen v evropském prostoru, je nutné opírat se o hluboké doširoka rozprostřené kořeny, z nichž můžeme při našem růstu čerpat.

Kroužek jsem koncipovala do čtyř základních okruhů, které se vzájemně prolínají a doplňují.

Poznání místa, kde žiju

Společně se v pátečních odpoledních vydáváme na cesty. Při procházkách Horkou i Olomoucí hovoříme o historii daného místa a porovnáváme současný vzhled s dobovými fotografiemi či malbami. Představujeme si, jak vypadala náměstí v uplynulých stoletích, jak se žilo ve městě sevřeném hradbami, jak se z bývalých malých osad stalo významné město a mnoho dalšího.

Návštěva institucí, které se historií zabývají

Měli jsme možnost navštívit zákulisí Vlastivědného muzea. V depozitáři jsme viděli, jak se uchovávají sbírkové předměty, co všechno je v muzeu uloženo a podrobněji jsme se seznámili s oddělením uchovávajícím militárie. Vyzkoušeli jsme si, jak se obsluhovaly zbraně v době prusko-rakouského konfliktu i jak „pohodlná“ byla tehdejší uniforma.

Poznání kulturně-historických souvislostí evropského prostoru

V prvním pololetí jsme využili možnosti na vlastní oči vidět Věstonickou venuši i ojedinělou výstavu renesančního umělce Albrechta Dürera ve Vídni a podařilo se nám navštívit rakouské „Moravské pole“.

Poznání svých vlastních kořenů

Budeme se učit sestavit rodokmen a pracovat s archivními prameny. Každá z cest má jiné téma a zaměření, ale všechny směřují k jednomu cíli. A tím je uvědomit si, že místo, kde v současnosti žijeme, a společnost, která nás obklopuje, jsou výsledkem dlouhého vývoje a my jsme prostředníky mezi minulostí a budoucností. Já osobně si setkávání s mladými inspirativními lidmi velmi užívám a rostu díky nim.

Jana Bzdilová

Zpráva o činnosti školy
9/2019 – 11/2019

ZŠ a MŠ Horka nad Moravou
Lidická 9
783 35 Horka nad Moravou

https://www.zshorka.cz/

Ředitelka školy:
Mgr. Sylva Stavarčíková
stavarcikova@zshorka.cz

Redaktor zprávy:
Mgr. Lenka Rýznarová

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA
HORKA NAD MORAVOU